

PRIMORSKI LIST.

Poučen list za slovensko ljudstvo na Primorskem.

„Vse za vero, dom, cesarja!“

„Primorski List“ izhaja 5 in 20 dan vsakega meseca;
ako je ta dan praznik, izide dan poprej.
Velja za celo leto 1 gld., za pol leta 50 novč.

Uredništvo in upravnništvo mu je v Trstu,
Via Fabbri št. 7. — Nefrank. pisma se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo. — Cena za inserate po pogodbi.

Tečaj I.

V TRSTU, dné 5. aprila 1893.

Št. 7.

Velikonočne misli.

Ni jih za kristjana veselejših praznikov, kakor so velikonočni. Prijazna pomlad z raznobarvnim cvetjem in milim petjem drobnih ptičic nam označuje ustajenje proste narave od zimskega spanja — veseli aleluja, ki se te dni odmeva po katoliških cerkvah širnega sveta, pa nam kliče v spomin častito ustajenje Zveličarjevo iz temnega groba in naše duševno ustajenje od smrti greha.

Kakor pa sledi topla pomlad le mrzlej zimi, tako sledi radostni usklik aleluja v žalost ogrenenemu velikemu tednu Veliki petek in velikonočna nedelja sta med seboj v skrivnostni zvezi: Kristus je prišel le po smrti na križu do častitega ustajenja iz groba; v križu torej je naše odrešenje, v križu je nam zagotovljeno častito ustajenje.

Križ je kristjanom častno znamenje, križ je naše upanje — in vendar kako malo se ceni in časti pri večini denašnjih kristijanov to znamenje! Na očitem kraju se pokrižati ter spoznati vero v križanega Kristusa, to velja mnogim tudi-kristijanom v sramoto; v družini pobožno skupno moliti je prišlo žal že pri mnogih iz navade; iz šolskih sob so na več krajih vrgli znamenje sv. križa iz samega spoštovanja do Abrahamovih potomcev in drugih novodobnih nevernikov; ako se upa kedo še v javnih zborih braniti vero v Kristusa in zavračati napade na njegovo sv. Cerkev, se mu mnogi porogljivo smeja; v deželnih in državnih zakonih se vera navadno prezira, na mnogih krajih pa so ti zakoni naperjeni naravnost proti katoliški Cerkvi; da se ta Cerkev in nauki, katere ona uči, javno smešijo in zaničujejo, za-to skrbe židovski časopisi, in nikdo jim tega ne brani! Tako se spoštuje znamenje našega odrešenja, tako spoštuje Kristusova Cerkev po deželah, kjer prebivajo večinoma katoliški kristjanje, to se godi po krščanskih državah, ki so v prvi vrsti poklicane, da branijo kristjanom najdražji zaklad, sv. vero.

Kristus na križu vrh Kalvarije, pred njim nesrečno mesto Jeruzalem, ki je zavrglo svojega Zveličarja, krog križa poleg treh ali štirih oseb, ki so Kristusu zvesto udane, veliko število njegovih sovražnikov, ki Sina božjega, že na križu umirajočega, sramotijo, zasmehujejo — ali ni to podoba naših časov? In kam se zaganjajo z vso silo, sedaj skrito, potem zopet očito, vsi sovražniki krščanstva? V katoliško Cerkev in njenega poglavarja, rimskega papeža. Sivolasi starček, slavni Leon XIII., dasi

ga malone ves svet spoštuje, dozdeva se nam vendar, zaprt na Vatikanskem gradu, podoben Kristusu vrh Kalvarije. Tudi Leon XIII. ima pred seboj veličastni Rim, pred malo časom še lastnina poglavarjev katoliške Cerkve, a sedaj gospoduje tam mogočen njen nasprotnik, židovsko-framasonska vlada, ki je pod krinko zjedinjene Italije papeža oropala, prav kakor so nekdanj Judje Kristusa obsodili na smrt, češ, da je nevaren obstanku njihovega naroda in kraljestva. Pa tudi kot jetnika v Vatikanu stražijo sovražniki poglavarja katoliške Cerkve ter si nič bolj ne žele, kakor da bi mogli kmalu razrušiti tudi to, po njihovi misli zadnjo trdnjavo Kristusove vere. Judje so se norčevali z Odrešenikom, da naj stopi s križa, da potem mu bodo vrjeli; tako nekako govore tudi nasprotniki papeževi, da lahko gre iz Vatikana, ako mu drago, da je prost — pa kaj bi se tu zgodilo s papežem? Tega sicer ne vemo, to pa lahko rečemo, da ako bi bil On res stopil s križa, bi mu Judje ne bili nič verjeli, ampak po njem bi padli ter ga pobili.

S Kristusom na križu čutili so globoko žalost in srčno bolečino vsi, ki so njega spoštovali in ljubili; tako trpi z Leonom XIII. jetnikom v Vatikanu ves katoliški svet, ki spoštuje in ljubi v njem namestnika Njegovega. Sovražniki Odrešeni-kovi pa neumorno delajo po širnem svetu, da bi kolikor mogoče več sinov in hčer odtujili njihovemu duhovnemu očetu, papežu in tako Kristusovej Cerkvi, kakor so nekdanj tudi judovski gospodje v Jeruzalemu slepili nezavedno ljudstvo, da je zahtevalo smrt svojega Zveličarja. Žal, da se jih tudi danes da mnogo premotiti in zapeljati po lepih besedah in praznih obljubah. Toda, kaj bi naposled našli brez vere, brez Cerkve? To, kar so našli Judje, ko so zavrgli Njega — razdjan je bil Jeruzalem, njegovi prebivalci deloma umorjeni, ostali pa prodani v sužnost. Da, sužnost je tudi življenje brez vere, brez Kristusa. Torej kje je rešitev, kje prostost? V veri v Njega, v katoliške Cerkvi.

Kristus sicer ni stopil s križa po želji Judov, marveč je na križu umrl — telo njegovo so pokopali, in Judje so postavili pri grobu stražo, potem so šli lahko mirno počivat, saj ni bilo več njihovega nasprotnika med živimi. Pa varali so se. Kristus je umrl, pa s smrtjo je zmagal svoje sovražnike, ker se je zmagonosno dvignil iz groba. Velikemu petku sledi Velika nedelja — Odrešenik živi in več

ne umrje, sovražniki Njegovi so zbegani, potrti, osramočeni. Svet veruje v križanega Boga, križ postane častno znamenje slavne zmage, ker „to je zmaga, ki svet premaga, naša vera“. Kakor nekdanj, tako sedaj; sovražniki sv. Cerkev so že večkrat upili, da so jo zmagali, pa vselej so morali osramočeni spoznati, da še živi, da je le še močnejša

prišla iz boja. Cerkev Kristusova je nepremagljiva, njena moč pa je v križu, v trpljenju. Te Cerkve torej in njene vere se trdno oklenimo, po njenih naukih vrvnjamno svoje družinsko in javno življenje — in ko bomo to dosegli, tedaj bo obhajal naš in vsi narodje pravo ustajenje, veselo Velikonoč.

Cerkev in šola.

Vi imate eno mater!

Pred nekoliko leti je v izhodni Indiji sprejel katoliški misijonar protestantovsko družino v narodje sv. Cerkev. Misijonar vpraša očeta, poštenjaka, kaj ga je nagnilo, da je prestopil v katoliško Cerkev. Spreobrnjenec odgovori: Jaz vem, da vi oznanujete pravo vero; vi ne obetate, da boste pripomogli onim, ki k vam prestopijo, do imenitne službe, tudi ne delate krivic, da bi po njih koga prisilili, da sprejme vašo vero; marveč ako bi kdo krivico storil, bi ga vi silili, da krivico poravna. To je res, pravi misijonar, pa mora biti še drugi vzrok, da ste prestopili v našo Cerkev. Da, odgovori mož, vi imate eno mater, kakoršne nimajo protestantje, ta mati je Marija; to me je napotilo, da sem se odpovedal krivej veri. Prav imaš, reče misijonar, ni mogoče, da prav ljubi Jezusa, kdor ne spoštuje njegove Matere.

Smrt junaka.

Nepozabljiv je v Avstriji slavni Radecki, vsled svojega junaštva in vojaške izurjenosti, pa tudi radi svojega krščanskega življenja. Škof Riccabona, ki je previdel Radeckija s zakramenti umirajočih, pripoveduje o njegovih poslednjih trenutkih: Bolezen se mu je obrnila na slabše, dal me je poklicati k sebi. Nekoliko sem se zbal, ker tako življenje, kakor je bilo Radeckijevo, zahteva pač na koncu, da se resno pregleda. Pa našel sem ga popolnoma pripravljene. Drugi dan prinesel sem mu sv. popotnico ter potem čakal v bližnji sobi. Zopet me pokliče, in ko stopim k njemu, me poln veselja objame rekoč: Gospod škof, dovolite, da Vas objamem in poljubim. Tolikega veselja in sreče nisem še počutil kakor danes, ko sem sprejel svojega Gospoda in Zveličarja, da se ž njim preselim v večnost. Solze radosti so mu pri teh besedah plavale v obeh.

LISTEK.

Sprava.

V malej slovenskej vasi stoji tik ceste stara, a precej lična kapelica, posvečena sveti Devici. Tu sem kaj radi zahajajo pobožni vaščani častit Mater božjo, posebno zato, ker v vasi ni cerkve ne duhovnika, njih dušni pastir namreč prebiva v bližnjem vasi pri farni cerkvi.

Popotniku, ki gre skozi vas, se posebno o poznej nočnej uri nekako ohrabri srce, ko vidi v kapelici užgano svetilko in hote ali nehote mora misliti, da v vasi pač ne morejo biti zlobni ljudje, ki tako verno časte svojo nebeško Mater.

Za streljaj od kapelice stoji precejšnja poslopje. Ni sicer bogsigavedi kako staro, ali vendar se mu pozna, da je pretrpelo že marsikaj. Gospodar je dober in pošten človek; žena in dvoje otrok, to je vsa družina. Kar pa je najboljšega pri hiši, to je poštenje in dobro ime. Stariši in oba otroka, vsi so pridni, delavni in pobožni. Takih družin je danes malo, kajpada, saj novodobni svet išče svoje sreče le tam, kjer je najti ni, namreč v bogastvu in posvetnem, minljivem veselju. Slatavčevi, tako se jim pravi, pa nikoli niso bili taki in tudi sedaj niso. Kaj pač pomaga navezovati se na bogastvo in posvetno srečo, ki eno, kakor drugo tako hitro mine!

Sovražnika taki ljudje pač ne morejo imeti, saj so z vsemi prijazni in dobri. Jeden sam človek tam iz vasi pri fari je bil Slatavčevim sovražen in še ta radi malenkosti. Bila je v vasi dražba neke po-

sesti, kojo bi bil on rad kupil; kupoval jo je pa tudi Slatavec ter posest kupil. To je pa moža, Gomilarja po imenu, tako razjezilo, da Slatavca od tega časa ni več mogel pogledati z lepim očesom. Seveda ni bil Slatavec prav nič kriv Gomilarjeve jeze; posestvo je bilo na prodaj in kupi je lahko, kdor hoče ter ima zato potrebnega denarja. Gomilar se ni dal nikoli prepričati, da Slatavec ni kriv, ampak se je vedno nanj jezil, in njegova jeza je postajala tim večja, čim bolj se je pri Slatavčevih kazal blagoslov božji.

* * *

Bilo je jesenskega večera. Slatavec in njegov sin sta bila z doma, šla sta po opravkih v bližnje mesto in se dolgo nista vrnila. Mati Slatavka pravi svojej hčeri: Danes očeta in Štefana dolgo ni domov, pojdi h kapelici in prižgi svetilko pred podobo Marijino. Anica, tako je bilo hčeri ime, hiti na materino povelje do kapelice, užge lučico ter jej prilije olja, potem pa poklekne pred podobo božje Porodnice in prisrčno moli, kakor more moliti le nedolžno deviško srce. Nič je ni motilo v molitvi, saj v njeno srce ni še prišla nobena misel, ki bi jo bila mogla odvrčati od pobožnosti. Da pač, bila je kakor plameneča luč nad njeno glavo: tiho, skrivnostno, Bogu prijetno bitje.

Blagor človeku, ki ohrani v svojej mladosti srce zvestoudano svojemu Bogu! Ljub je in drag vsem ljudem, in kdor ga spozna ga spoštuje in ljubi. Taka je bila Slatavčeva Anica, vzgled pridnega in poštenega življenja.

Pustimo za nekaj časa dekle klečeče pred podobo Marije in ozrmo se drugam.

Od fare sem korakal je isti večer mož visoke rasti in mračnega čela. Oči so mu bile obrnene v

Narodno gospodarstvo.

Nekaj o kavi.

II.

Sedaj ko po popisu poznamo za silo kavovec, pogledajmo, kje je njegova domovina. Opozoriti moram, da to drevesce potrebuje mokrote, zato ne raste, kjer prevladujejo suše. Tudi ni vsako podnebje za njegovo rast; raste le tam, kjer ne prevlada srednjeletna toplina nad 19 stopinj toplomera in ne pade pod 12 stopinj, zato nam je že samo umljivo, da domovina kavovca je nekje v Afriki. Dve Abisinski pokrajini sta, kjer vdobimo cele gozde divjega kavovca in to sta Kava in Enareja; tu pa tam se vdobi divjega tudi v Sudanu. Drugod, koder kavovec raste, ga je človek umetno nasadil. Iz Abisnije in Sudana prenesli so kavo v Arabijo, od koder se je pitje kave pričelo širiti po celem svetu. Kmalu je ni dosti pridelala Arabija, in poskrbeli so za nove nasade. Holandezi so prvi nasadili nekoliko mladik l. 1650. v Bataviji, a ko so videli, da jim tam dobro uspeva, pričeli so z vso skrbjo nasajati kavovec, tako da so imeli okolo l. 1690. že velikanske nasade. Kasneje so ga nasadili Angleži po celem otoku Java; okolo l. 1720. so jo nasadili na Sumatri in Cejlonu. Med vsemi azijskimi otoci se je kava najbolj vdomačila na Javi. Od tam vdobi l. 1710. mestni načelnik v Amsterdamu eno rastlinico, kojoj zasadi v svoj vrt. Od te rastlinice so se izgojile vse druge, ki jih imamo v Evropi po vrtih. L. 1712. pošlje isti mestni načelnik eno rast-

linico francoskemu kralju Ludoviku XIV. v Pariz. Ta jo da vsaditi v svoj vrt, kjer so odgojili tudi nekoje mladike. V 1720. l. pošlje Ludovik eno mladiko na otok Martinik, in tako se je pričela širiti po vseh francoskih posestvih. Skrbeli so za razširjanje nasadov kavovca: Holanci, Angleži in Francozi, vsled česar se je koj razširila tudi po ameriških otocih. V Braziliji so pričeli saditi kavovec okolo l. 1770. a v pričetku braziljanska kava ni imela imena, ker jo niso znali pridelovati, a sedaj je boljša. Danes vidimo kavovec povsod nasajen, kjer mu podnebje vgaja, da še celo kjer mu je prevroče, izgajajo ga v senci družih dreves to je, nasadijo redka večja drevesa in pod njimi kavovec. Edino v Arabiji pustijo drevesu rasti v naravno visokost, drugod pa mu ne pustijo zrasti nad 2 metra, vsled česar je bolj košato in rodovitno.

III.

Kakor smo gori omenili, je sad kavovca jagoda, v kojoj se med čudno sladkim mesom nahajati po dve zrni kave. Opozorili smo, da kava zori celo leto, a vendar jo večina dozori meseca decembra in januarja. Popolnoma dozorela jagoda je rudeča, tedaj jo oberejo, a treba jo je ločiti od mesa, v kojem se nahaja. To se zgodi pri slabejih vrstah s tem, da se jih znosi na kup ter pusti, da prevre, kakor pri nas na pr. orehe. Pri boljnjih vrstah se to pa vselej loči z mlino, nalašč za to pripravljenimi. Ko je zrnje ločeno od mesa, posuši se; pri tem-

tla, videlo se je, da nekaj tuhta in da mu mora kaj očitati nemirna vest. Pol ure že hodi po cesti, od daleč že vidi svitlo luč v kapelici. Nehote, ali vendar mora se včasih ozreti v to luč, da-si mu je v duši temno, vedno temneje.

Prevzel mi je posestvo, govori sedaj sam pri sebi, katero bi bil jaz tako rad pripravil za dedščino svojemu sinu. Domače posestvo bi dal starejšemu, tam pa bi bilo za mlajšega kakor nalašč; ne daleč od doma, pri rokah in v dobrem stanu. Pa mi tega ni privoščil Slatavec, ali tudi jaz mu tega ne privoščim. Poslopja so blizu ceste, nocoj je temna noč, pod kozolcem zažgem slamo in v malo časa bo vse skupaj pepel — Slatavec pa naj pride gasit, če ga je volja!

Tako je govoril sam seboj mož, katerega je bralec gotovo že uganil; bil je Gomilar, sovražnik Slatavčev. Maščevati se je hotel nad človekom, ki mu ni storil nič žalega; maščevati na način, ki bi njemu ne prinesel nobenega dobička, pač pa bližnjemu veliko škodo.

Približal se je kapelici; luči v njej ni hotel videti, ali zasvetil mu je vendar žarek v njegovo temno obličje.

Glej, govori, nekdo je notri in moli, pobožno moli. V tem srcu pač ne more biti hudobije.

Ko pride prav blizu kapelice, spozna molilca. Strese se po životu in pravi: To je Anica, Slatavčeva Anica, koje očetu sem hotel nocoj zažgati posestvo. Tu kleči in moli morebiti ravno za svojega dobrega očeta! In jaz, na kakem potu sem pa jaz? Moj Bog, škodovati sem hotel človeku, ki mi ni storil žalega; ne, ne, tega ne smem, ne morem —!

Nehote poklekne Gomilar pred kapelico in tudi on začne moliti tiho, iskreno molitev, kakoršne ni molil že davno.

Od tistega časa se je Gomilar ves izpremenil. Sprijaznil se je s Slatavcem, saj je naposled vendar izprevidel, da mu dobri mož ni storil nobene krivice. Bila sta sčasoma prav dobra prijatelja in rada sta drug drugemu kaj pomagala. Tako je tudi prav; ako se ljudje sovražijo mej seboj, ne izide nobena stvar dobro, ako pa so si dobri, imajo vsak za-se svoj dobiček. Tudi pri opisanih možeh je bilo tako. Gomilar je izročil svoje posestvo starejšemu sinu, ki je bil dober gospodar. Za mlajšega pa mu ni bilo dolgo skrbeti. Slatavec je sam izprevidel, da bo za novo kupljeno posest trebalo dobrega gospodarja. Ker je hotel to posestvo dati svojej hčeri, moral je preskrbeti moža. Uvidel je pa, da bi za zeta ne bil nihče boljši, kakor mlajši sin Gomilarjev. Res sta se moža tudi kmalu pogovorila in ker je bila tudi Anica s ženinom zadovoljna, napravili so kmalu ženitnino.

Vse je bilo tisti dan veselo, a najbolj veselje bil pač eden in ta je bil Gomilar. Pred očmi mu je bilo vse nekdanje sovraštvo, posebno pa še hudobni njegov naklep, da bi zažgal posestvo Slatavčevu. Spomnil se je posebno lučice v kapeli in pod njo klečeče Anice, ki je mnogo pripomogla s svojo pobožno molitvijo, da se je vsa stvar srečno izšla.

Gomilar se je na stare dni rad oglašal pri svojem mlajšem sinu. Vsikdar pa, kadar je šel k njemu in ga je pot pripeljala do kapelice Matere božje, pomudil se je na tem kraju nekoliko časa. Zahvaljeval je nebeško kraljico za tako čudno rešitev zamotane stvari in trdno je bil prepričan da je dostikrat nebeška Mati ona, ki pripelje človeka raz krivega na pravi pot, ter odvrne človeka od nameravane hudobije.

delu je treba posebno paziti, da se ne zmoči. Ako bi dež zrnje pomočil zgubi mnogo na svojej dobroti. Posušena zrna imajo na sebi še tanko kožico, katera se odstrani se zato nalašč pripravljenimi mlini; potem se prebere razdrobljeno zrnje od celega ter se jo še na rešetu in vevniku očisti. Kava je sedaj čista, kakoršno vidimo v kupčiji, a vendar ni še za porabo, treba je, da še kako leto leži tako, kakor mora biti na pr. štajersko ali dolenjsko vino več let staro, ako hočemo, da je dobro. Fine arabske vrste morajo ležati kaka tri leta, a slabeje ameriške po več let in najslabeje 10 do 14 let. S tim kava na dobroti mnogo pridobi, a paziti je treba, da ne pride v dotiko s kako močno dišečo stvarjo, ker koj bi se navzela tega duha. Zato je jako nepredvidno, da mnogi naši trgovci hranijo kavo in petrolej v enej in istej shrambi. Kako rabimo kavo, mi ni treba opisovati, ker prešel je čas, ko so jo stare ženice iz nevednosti devale kot fižol, kar celo kuhati, ali pa ko je žena možu praženo in zmleto kavo skuhala ter čisto proč odlila, pa mu ponujala goščo, ki je na dnu ostala. To lahko danes porabimo le še kot smešniso, ker vsako šestletno otroče ve, da se kava praži, melje, kuha, ter voda od nje pije, a vendar jaz smelo trdim, da se dobra kava redko kje pije. Uzroki k temu so razni, katere dragi bralec sam spozna, ako me bode pazljivo sledil.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Klanca. Cel svet napreduje, v vseh strokah življenja vidimo napredek tudi v kmetijstvu, ktero je glavna podlaga državi, nastopile so druge razmere. Sedaj ne zadostuje več le z matiko in krampom obdelovati zemlje, treba je uma in izurjenosti, ako hočemo dobiti od matere zemlje potrebnega živeža. Sprevideli so v novejših časih razne dežele, da njim je skrbeti za kmetijski stan, da ne opeša in ne uboža — zato so se že po vsem svetu ustanovile kmetijske zadruge, katerih namen je kmetovalca podpirati z dobrim svetom, ter ga poučiti z umnim obdelovanjem zemljo prisiliti k večji rodovitnosti.

Mi Kraševci želimo tudi s svetom napredovati v kmetijstvu, zato smo z veseljem pristopali v kmetijsko zadrugo se sedežem v Dolini. Nadjali smo se, da nas bode slavna kmetijska zadruga podpirala najpoprej s potrebnim — potem še-le s tem, kar je dobro. Pri nas na Krasu moramo skrbeti v prvi vrsti za živinorejo — pa poslali so nam sadike ameriških trt in sicer vsakemu udu okoli 40 kovčič. Riparija, Jork - Madejra, Rupestris in Salonis vsakih po 10 kosov.

Dobro je tudi to, ali nam Kraševcem ni veliko pomagano s tem, ker vinoreja se pri nas na dolinskem krasu ne splačuje, če pomislimo, da smo v mrzlem kraju, kjer se trta ne sponaša. Do živinoreje pa imajo naši kmetje veselje, kar se je vidilo lansko leto, ko smo imeli plemenskega junčka od kmetijske zadruge — škoda, da smo ga prehitro zgubili. — Tukaj potrebujemo pomoči in naša

zadruga bi veliko koristila nam Kraševcem, ako nam pomaga nabaviti zopet plemenskega bika pincgavskega plemena, ali kake druge dobre vrste.

Veliko stotov (centov) dobrega sena bi mi doma pokrmili, ako bi videli, da imamo v hlevu lepo živino — sedaj pa seno prodamo, po lepo živino, močne vole hodimo pa na ptuje. Svojo živino moramo goniti po dve, tri ure daleč in velikokrat še brez vspeha.

Dajte našemu kmetu to — česar potrebuje in videli boste, da kmet si bo pomagal in ne bo silil v Ameriko v nesrečno Brazilijo. — Sreča je doma!

Iz Gorice. Nekoliko o čebelarstvu. Ker vidim, da se Vaš cenjeni list jako rad bavi z gospodarskimi zadevami, me je spodbudilo, da sem se odločil napisati nekaj vrstic o čebelarstvu.

Prav Vaš cenjeni list zahaja v velikem številu v one kroge, v katerih bi se dalo mnogo storiti za povzdigo domačega čebelarstva.

Opozarjam Vas, dragi rojaki na Goriškem, posebno pa one v Tolminskih hribih, ki nimate velikih posestev, ki se pečate s kakim rokodelstvom, da ostajate čez poletje večinoma doma. Gg. duhovniki in učitelji imajo v več krajih na deželi najlepšo priložnost pečati se s čebelorejo, to bi bilo v njih gmotno korist, ter v spodbujajo in poduk malim posestnikom in rokodelcem.

Zdi se mi, da tolminski okraj je jako primeren in ugoden za čebelarstvo radi bogate pomladanske paše, tudi jesenska paša bi morala biti dobra, ker ravno na tolminskem se dandanes seje še precej ajde, a tudi sapa nima tam posebne moči.

Kupcev za pridelani vosek in sterd ne bi manjkalo v Gorici. Prodaste ga brez težave lahko za gotove novce, kolikor ga imate. Več tisoč gld. odpošljeta naša svečarja na tuje za vosek, ker domači pridelek ne zadostuje.

Ali bi ne bilo bolje, da bi ti novci doma ostali, mesto da jih dobijo tuji čebelarji in trgovci in to večkrat naši narodni in verski nasprotniki?

Sedanji časi so resni, letine slabe, zaslužka malo, davki in doklade vedno večji; vse to tirja od nas, da nobenega postranskega zaslužka ne zane-marimo, posebno pa takega ne ne, ki se ga lahko vjame pri malem delu in trudu, z malo zamudo časa in z malimi stroški. Treba je pazljivo gledati, da se dohodki množijo na vsako stran gospodarstva. Kdor ne dela na to, je gotovo zgrešil pravo pot do gmotnega blagostanja, brez katerega se ne more duševno napredovati.

Rekel sem že zgoraj, da čebeloreja bi lahko donajala veliko dobička, v prvi vrsti pa malim posestnikom in rokodelcem na deželi, prvič, ker bi prijeli za pridelan vosek in med lepih novcev, in drugič, ker bi se ob nedeljah in praznikih kratkočasili o prostih urah pri čebelicah, mesto da bi hodili po krčmah ali kamor koli trosit svoje med tednom trdo zaslužene novce. Bivši čebelar.

Politični pregled.

Domače dežele: Državni zbor je imel 24. marca zadnjo sejo in se bo zopet sešel še-le jeseni. Pred razhodom so poslanci še marsikaj sklenili. Dr. Šmolka odpovedal se je poslanstvu in s tem predsedništvu, — na njegovo mesto je voljen Chlumecky, za prvega podpredsednika Kathrein, za družega Madejski. Pri glavni budgetni obravnavi obžaloval je Thurnher, da se za posvečevanje nedelj ni zgodilo ničesar v tem zasedanju, dasi je edina rešitev države mogoča le v

krščanstvu, čegar načela bi morala veljati v šoli, v javnem in domačem življenju. Feliszewski je tožil, da so davki previsoki in neprimerno razdeljeni, in zato ljudstvo čedalje bolj obožuje. Zallinger je dokazoval, da srednji vek tudi ni bil ves črn in temen, ampak je imel tudi svetle strani, ker velikanske cerkve iz one dobe razodevajo velike umetnosti, katoliški samostani so gojili umetnosti, vede in stare klasične jezike; poudarjal je, da mora kristijan svoja načela

povsod, tedaj tudi v javnem življenju spoznavati, ne pa samo v cerkvi ali ob smrtni uri. Lueger je v dolgem govoru pobijal liberalca Scharschmida in sklenil svoj govor z iskreno željo, naj se razne narodnosti sporazume in zedinijo v boju proti skupnemu sovražniku, judovskemu kapitalu; da bo to mogoče, naj vsak narod dobi svoje pravice. Franc Coronini je priporočal železnico čez Predil. Dr. Gregorčič, ki se je po dolgi bolezni povrnil v državni zbor, je priporočal železnico iz Gorice čez Ajgovščino v Logatec in pa železnico ob Soči. Če bi se vojna uprava ustavljala predilski železnici, bi se priporočala proga Javornik-Gorica, ali pa Skofjaloka-Gorica. Stalitz in Burgstaller sta se vladi zahvaljevala v imenu Trsta za železnico Ronki-Cervinjan, ki bode pospešavale promet tržaškega mesta. Zakon o ponarejevanju živil je bil potrjen v tretjem branju, dasi so nasproti glasovali levičarji in mladočehi. A Coronini in dr. Gregorec s tovariši izročila sta interpelacijo glede jezikovnih razmer v slovenskih in hrvatskih pokrajinah. Spinčič in Laginja sta interpelovala radi slabega poznanja hrvatskega in slovenskega jezika od strani sodnih uradnikov in radi pomanjkljivega vodstva zemljišnih knjig na Primorskem Klun s tovariši je predložil interpelacijo zastran znanega Stremayerjevega ukaza, da se morajo nemške razsodbe že pred razpravo pri najvišem sodišču prestavljati v nemški jezik. Spinčič je interpeloval

radi radi vladnega zastopnika v deželnem zboru istrskem. V delegacije so voljeni: za Trst pl. Stalitz, namestnik Burgstaller; za Gorico Franc Coronini, namestnik Bartoli. Letos prično deželni zbori zborovati 20. aprila, le češki že 6. in galiski še le 24. aprila.

Vnanje dežele: Na Laškem je vlada zbornici predložila poročilo o pregledovanju pri raznih bankah; iz tega je razvidno, da so se pri nekaterih godile mnoge nerednosti; imenovala se je tudi parlamentarna komisija, ki bode preiskovala, v koliko so poslanci in senatorji prizadeti pri bančnih sleparijah.

V *Bolgariji* bila je obravnava proti Georgjevu, ki je bil sokriv umora Belčeva. Porotniki so ga spoznali krivega in sodišče ga je obsodilo na smrt.

Na *Francoškem* je umrl Jules Ferry, predsednik senatu. Bil je večkrat minister in predsednik ministerstva, in kot učni minister je kazal največje sovrastvo do katoliške cerkve. Razburjenost zaradi panamske sleparije se še ni ulegla, pa se je že začela obravnava zaradi sleparij pri „Societe de Depots“.

Na *Angleškem* silno agitujejo proti irski predlogi. Nekateri so tako brezobrazni, da iz dobičkarije podpisujejo peticije, in zraven trobijo, da bo katoliška vera imela skode od irske samouprave!

Dopisi in razne novice iz slovenskih in drugih krajev.

Iz Borovnice na Kranjskem. Hvala bodi Bogu, uskliknil sem, prebravši uže prvo štev. „Primorskega Lista“ in tako vse druge, rekel sem: Zopet je obujen časnik v življenje, kateri bode deloval po starem slovenskem geslu, ki pravi: „Vse za vero, dom, cesarja.“ Kdo pač bi se ne veselil tega koraka. Kajti dandanes, ko je liberalizem na vrhuncu svoje slave in časti in ko toliko liberalnih listov roma po božjem svetu, kateri hočejo ljudstvo odtujiti, od cerkve in duhovščine, nam je tudi potreba vrlih, verskih časopisov. Po pravici se je veselil Ljubljanski „Domoljub“ tega lista, še predno je zagledal luč sveta, rekoč: „Domoljub“ se tega svojega najmlajšega tovariša zelo veseli. In po pravici, to je pravi brat „Domoljubu“. Le krepko stopajmo naprej, ne ozirajte se na desno, ne na levo; branimo sveto vero naših očetov, našo milo besedo materino in našo domovino. Ako se toraj združimo v bratovsko slogo in združeni delujemo, potem se smemo nadejati boljše bodočnosti. Ti pa „Primorski List“ dramati naše brate ob sinji Adrijji, vedno tako naprej, kakor si začel. Naj grom bobni

Al' strela vdarja:

Vse za vero,

Dom, cesarja.

Iz Podmelca. Prvi slučaj osepnic ali črnih runj, pokazal se je na Temljinah, kjer so podrle čvrstega mladeniča, ko se je vrnil na svoj dom. Trdi se, da je bolezen že seboj prinesel, akoravno se nasledki niso takoj pokazali. Okrajno glavarstvo v Tolminu ukrenilo je takoj potrebno, da bi se razširjenje bolezni zabranilo. Sploh pa so tudi ljudje previdnejši, ker hranijo še v živem spominu bitke posledice zadnjih žrtev, ko je ta neprijateljski gost mnogo ljudi spravil v prezgodnji grob.

V naši bližini (na Grahovem) pripetila se je hišnemu gospodarju J. Šorliju nesreča. Ko je nosil mož koš gnoja na njivo, odlomi vihar suhi vrh visokega jesena, ki pade nesrečnežu s tako silo na koš, da mu je dno izbil. Debele veje pa so tako udarile po možu, da je v nezavesti obležal. Gosp. vikar mu je takoj podelil zakramente umirajočih.

Še žalostnejši prizor se je pripetil v nedeljo 12. marca; že po polnoči vračal se je iz Grahovega domu 27letni mladenec iz Zakojce, pa vinjen se je v temni noči zvrnil pod cesto, na sicer ne nevarnem

mestu a našli so ga potem mrtvega, ter počakali komisije iz Tolmina.

Iz Cerkna. Čestiti gospod urednik! Tudi jaz sem se namenil Vam kaj poročati, če me le izvolite sprejeti za svojega poročevalca. (Prav radi. — Op. uredništva).

Kakor drugod, tako se je tudi v Cerknem spoznala potreba, osnovati prepotrebno hranilnico in posojilnico, kar se je, hvala Bogu, tudi posrečilo.

Dne 5. marca t. l. sklicali so nekateri rodoljubi osnovalni občni zbor, kateri se je vršil v prostorih g. Petra Jurmana, jako mirno in dostojno. Ko so se pravila odobrila, izvolilo se je načelnštvo po listkih, ter so bili izvoljeni sledeči gospodje: Vek. C. Ravnikar, načelnik; Anton Sedej, njegov namestnik; Tomo Štrukelj, blagajnik; Andrej Kobal, njegov namestnik; Anton Kosmač ml. tajnik; Anton Kosmač st. njegov namestnik; odborniki pa: Peter Bevk, Andrej Gantar, Franc Tavčar, vsi iz Cerkna; Ivan Mlakar iz Dol. Novakov; Franc Lahajnar iz Planine, Franc Zajec iz Pluženj; Ivan Obed iz Zakriža; Ivan Razpet in Blaž Rink iz Reke.

Računska pregledleovalca izvoljena sta bila v vsklikom č. g. Fran Razpet, vikar v Oreheku in g. Anton Mavri c. kr. davkar v Cerknem; namestnika pa gg. Peter Jurman in Ivan Eržen iz Cerkna.

Ker je nova zadruga ustanovljena z neomejeno zavezo in so jo večinoma le posestniki ustanovili, upati je, da bode dobro vspevala, posebno ker se bode novovoljeno načelnštvo prizadevalo uradovati previdno, natančno in popolnoma nepristransko.

Hranilnica ima že sedaj 57 vpisanih udov.

Dal Bog, da bi ta hranilnica in posojilnica dosegla svoj dobri namen in tako uspevala, kakor drugi taki slovenski zavodi.

Želeti bi tudi bilo, da bi prenehali v Cerknem strankarski prepiri in osobne mržnje, novo hujskanje, kar ovira marsikaj dobrega.

Možje, podajmo si roke in delajmo složno za blagor že itak revne občine — na verski podlagi.

V to pomozi Bog!

K . . . l

Iz Brd. Papeževa petdesetletnica se je pri nas slovesno obhajala. Dne 18. in 19. febr. zvečer bilo je kaj milo slišati zvonjenje po vseh vaseh, katero je oznanjalo vernim nenavadni dogodek.

V Kojškem je na dan 50letnice ves trg pred cerkvijo plapolal z zastavami; zvečer pa je bil krasno razsvetljen. Posebno lepó je bil razsvetljen zvonik pri romarski cerkvi sv. Križa.

Župan Šmartenski se je bil nedavno odpovedal županstvu, a na željo občinskih svetovalcev županoval bo še do konca triletne dobe.

Kojščani so se že večkrat potrudili, da bi dobili lastno županstvo; a do zdaj se jim ni posrečilo. Zakaj jih merodajne oblasti nočejo zadovoljiti, je teško umeti. Če je kje kraj županstvu primeren, je gotovo Kojško, ki šteje okoli 1300 prebivalcev. Veliko je županij, ki nimajo niti polovice prebivalcev kakor Kojško. Tu bila je nekdanj sodnija; zdaj se jim pa še županstvo ne privoščí!

Ker so bili vsi do zdaj storjeni koraki za ločitev od Šmartenske županije brezvpešni, sklenili so prositi Šturjance, da bi jih pod županstvo sprejeli. Šturjansko starešinstvo je sklenilo Kojško pod nekaterimi pogoji pod svoje županstvo sprejeti. Bomo videli, kaj poreče k temu deželni odbor.

Pri nas je Aleksandrovanje še vedno v cvetju. Kako je to pogubno, še le prav ume, kdor je od blizu opazuje. Matere v mehkužni Aleksandriji dobro in morda tudi veselo živijo, njih otroci se pa doma po cestah potepajo, ali pa v naročji plačane dojivke hirajo in umirajo. Bog prizanesi materi, ki je drugim pot v Aleksandrijo pokazala!

Iz hribov. Skoraj vsi cerkveni oskrbniki se pritožujejo, da so cerkve po hribih vlažne. Eden glavnih vzrokov, da so cerkve tako vlažne je tudi ta, da navadno cerkve nimajo žlebov pri strehi, vsled česar ploska dež po zidovju. Drugič, o suhem vremenu treba je odpirati okna. Ne zadošča, da je eno okence v žagradu odprto in eno v cerkvi, to je veliko premalo. O suhem vremenu je potreba odpreti vsa okna v žagradu in v cerkvi, posebno pa okna v presbiteriju. Kjer so visoka okna, naj se napravi tako, da bo mogoče z vrstico okna odpirati in zapirati.

Nikdar pa se ne smejo odpirati okna, kadar je deževje ali pa megleno vreme.

Tudi okna, ki so v prostorih nad žagradom, je treba odpirati.

Cerkvena obleka, ki se rabi o deževnem času v majhni in vlažni cerkvi, preden se jo spravi in shrani, treba jo je do dobrega posušiti, drugače se prikaže za nekoliko časa plesnoba. O prvem suhem dnevu naj se raztegne vrvica pred cerkvijo, ali pa tudi nad žagradom, ako je več oken, in na njo naj se položijo o slabem vremenu rabljeni cerkveni plajši itd. da se popolnoma posušijo. Na tak način ne bode cerkvena obleka nikdar po plesnobi smrdela.

Eden, ki je poskusil.

Iz Trsta. V zadnji seji mestnega zbora 26. m. m. je posl. Combi naprosil župana, naj posreduje pri vladi za neposredno železniško zvezo z Italijo prek Bivij-Devina, da ne bo treba vlakom dotikati se Nabrežine. Posl. Dompieri je dal pojasnilo v zadevi razširjanja pomolov, ter razpravljaj tudi o vprašanju, ali naj bi se zasul kanal mej rudečim mostom in cerkvijo sv. Antona. Vprašanje je bilo prepuščeno mestnemu zboru, da ga reši. — S tem zasedanjem se je končala pravna doba mestnega zbora ter so razpisane nove volitve; volilne liste so razložene na vpogled na magistratnem poslopju, da se lahko vsakdo pravočasno prepriča, da-li ni njegovo ime izpuščeno. Kakor poroča „Edinost“ so imena nekaterih slovenskih volilcev (menda nalašč?) izpuščena,

Upamo, da so dotičniki že storili potrebne korake, da dobé svojo pravico. Opozarjamo pa iz svoje strani tudi mi slovenske volilce v Trstu in okolici, da naj nikar ne zamudijo oddati svojih glasov pri volitvah in sicer takim možem, ki bodo delali po pravici za katoliško vero in slovensko narodnost, ne pa takim, ki bi pomagali obedvoje zatirati. Volitve so jako važna zadeva ne le v jezikovnem, marveč tudi v verskem pogledu in pa za občno blagostanje; zato pa je tudi volilcev sveta dolžnost, da se volitev udeleže.

Potovanje v Rim. Dne 15. maja t. l. ob 4 in pol popoldne odide iz Trsta vlak od kolodvora južne železnice, pride v jutro 16. maja v Florencijo ter odrine zopet istega dne opoludne proti Rimu, kamor dospe ob 6 na večer. Vožnja po železnici od Trsta do Rima in nazaj stane za 3. razred 25 gld., za 2. razred 38 gld., za 1. razred 55 gld. Udeleženci bodo lahko obiskali tudi Neapelj in božjo pot v Pompejih, enako tudi Loreto in Assisi, pa stroške za-to bodo morali posebe poravnati. Vožnja tje bo skupna za vse romarje, nazaj se pa lahko vrnejo z vsakim osebnim vlakom, da le pridejo do 3. junija v Videm (Udine); le oni, ki bodo šli v Pompeji, Loreto ali Assisi, bodo smeli se zamuditi 10 dni več, toraj morajo priti do 13. junija v Videm. Troške za stanovanje in hrano bodo romarji sami poravnali, odbor pa bo poskrbel za pripravna in ne predraga stanovanja. Kdor se želi udeležiti, naj se vsaj do 20. aprila (bolje poprej) osobno ali pismeno zglaší v škofijski pisarni v Trstu, kjer bo ob enem tudi vplačal dotični znesek za vožnjo in 2 gld. za druge skupne potrebe, ter dobil pobotnico, da, ako bi se potovanje ne moglo izvršiti, se mu vplačena svota povrne. — Slovenci! Naj ne zamudi te lepe prilike, kdor premore, da vidi sv. Očeta Leona XIII. in večno mesto Rim, ki je središče vseh katoličanov!

Josip Koman župnik v Sežani umrl je 26. p. m. Izročili smo materi zemlji truplo moža, čegar spomin bode trajal, dokler bo stala Sežanska župnija in župna cerkev sv. Martina. Zbralo se je čez dvajset duhovnih sobratov in velika množica vernikov domačinov in okoličnih vasi, da spremijo k zadnjemu počitku preč. župnika. Leta 1859. je prišel v Sežano kot kapelan, ko pa se je l. 1862. tam vstanovila župnija, bil je ranjki prvi župnik Sežanski, ter je kot tak deloval celih 31 let. Pod njegovim župnikovanjem se je cerkev povejšala in olepšala. Veliko se je trudil pokojnik tudi za duševni blagor njegovej skrbi izročeni ovčice: dvakrat je priredil sv. misijon, vstanovil nekaj bratovščin in opravljaj veliko let meseca maja Šmarnice v čast Matere Božje. Blag mu spomin.

V Klancu je izpraznjena učiteljska služba III. vrste — ljudje žele, da bi prišel učitelj, kateri bi hotel voditi tudi cerkveno petje.

Poročilo o l. kat. shodu je dovršeno in se začne takoj razpošiljati. Kdor p. n. gg. naročnikov bi ga ne dobil do Velikenoči, naj blagovoli reklamovati na „Katoliško tiskarno“ v Ljubljani. Ostali izvodi — 600 je bilo natisnenih — bodo na prodaj v „katoliški bukvarni“ po 50 kr. izvod.

K sv. Jožefu v Ricmanje je prišlo letos kakih 7000 romarjev iz raznih krajev, posebno mnogo tudi iz Postojinskega okraja. Spovedalo in obhajalo se jih je 900.—1000, kar priča o pobožnosti slovenskega ljudstva. Sedem spovednikov je imelo mnogo truda, katerega naj jim Bog povrne! — Pred slovesno

sv. mašo, katero je opravil mgč. g. dr. Ivanič, škof. kancelar, je imel preč. g. kan. J. Buttignoni jako ginljiv govor, ki je poslušalcem segal do srca, kar so pričale solze v njihovih očeh.

Med popoldansko pobožnostjo je bilo toliko ljudstva v cerkvi in pred cerkvijo, da se ni bilo mogoče z lepa skozi preriti.

Tretjo nedeljo po Velikinoči na praznik varstva sv. Jožefa se bo obhajala zopet slovesnost, h kateri vabimo verne katoličane.

V Potoku (župnija sv. Anton pri Kopru) je 7. marca t. l. umrl Matija Mužanič — oni volilni mož ki je svoj rod izdal dne 30. oktobra 1892., ko je bil voljen dr. Laginja državnim poslancem — umrl je brez sv. zakramentov: — zares Judežovo delo — Judeževa smrt.

Influenca se je počela v Koparskem okraju tu pa tam prikazovati. Bog nas varuj! Kašel nadleguje šolske otroke.

Koledar za časnost in večnost.

Dne 5. aprila sv. Vincencij Fer. spoznavalec.

Dne 9. aprila Bela nedelja (1. povelikonočna)

Sv. evangelij pripoveduje, kako se je prikazal Jezus apostelnom ter jih pozdravil rekoč: „Mir Vam bodi!“ Zares lep pozdrav iz božjih ust, da bi ga le kristjanje prav umeli! Pravega miru ni najti, ako ne v Bogu, v čistej vesti; zakaj zapisano je, da hudobnež nima miru in sv. Avguštin pravi: Nemirno je človeško srce, dokler ne počiva v tebi,

o Bog! Zakrament sv. pokore je tisti, po katerem nam Odrašenik deli svoj mir.

Dne 11. aprila sv. Leon Vel. Papež.

Dne 15. aprila sv. Helena cesarica.

Dne 16. aprila Druga povelikonočna nedelja, evangelij o Jezusu kot dobrem pastirju.

Dne 19. aprila sv. Leon IX. papež in sveta Ema vdova.

Javna zahvala.

Tudi meni je vis. c. kr. namestništvo v Trstu rešilo fasijo z odlokom dne 29. nov. 1886. nepovoljno. Priziv, sestavljen od blag. g. dr. J. viteza Tonklija, je visoko ministerstvo za uk in bogočastje odklonilo. Dobrohotno pogajanje bilo je nevspešno, ker odlok g. ministra z dne 29. feb. 1892. št. 3020 ušteva me med one vikarje, ktere že v dekretu preč. kn. ordinarijata navedena plača nesamostalnim določuje. Vsled tožbe, ktero je v mojem imenu vložil dne 13. aprila 1892. g. vitez Tonkli pri državnem sodišču, ponujal mi je g. minister z odlokom z dne 29. avgusta 1892. št. 11868 za čas mojega službovanja v Vedrijanu povišanje plače, pa le kot osebno nagrado.

Kar sta dr. Porzer in dr. Fuchs v enakih slučajih dozdej brezvspešno zahtevala, dosegel je moj zagovornik. Razsodba c. kr. državnega sodišča z dne 27. januarja 1893. št. 47. B. G. priznava me naravnost kot bivšega samostalnega dušnega pastirja v Vedrijanu. — Da razsodba o: „ad personam“ in drugih pritiklinah molči, zasluga je blag. g. dr. Jos. viteza Tonklija. Hvala mu!

Janez Nep. Červ.

Listnica uredništva. Č. g. V. v Br. Vaš spis o A. Čehovinu bi radi porabili za naš list, pa sedaj nimamo prostora. — G. Boleslav: Vaša povestica pride o svojem času na vrsto, pa za podlistek je nekako kratka. — G. J-č v Gorici. Tudi Vaše dopise bomo rabili, a kakor vidite prostora ni za dolge spise. — G. To. Vaše dopise, kakor vidite, smo tiskali, a vseh na enkrat ni mogoče torej potrpljenje. — Vse p. n. gg. dopisovalce prav uljudno prosimo, naj jemljejo ozir na mali prostor lista ter naj pišejo kolikor mogoče kratko brez nepotrebnih besed. List izhaja samo 2krat v mesecu, dopisi se naberejo, in oni, ki dojdejo poslednji, navadno zastajajo; zakaj razmere so take, da ne moremo čakati s tiskom zadnjih dnij; tako se prigodi, da mnogo dopisov ne moremo objaviti, ker so mej tem že zastareli.

Raznoterosti.

Kako je sin zahvalil svojo mater za poslano pleče o Veliki noči:

Poslane mi gosli sem danes prejel
V nedeljo veliko, da gosti bom smel.
Domač'ga so dela — to koj se pozna,
Da mati preljuba me rada ima;
Zato mi poslala je krače domače
In tudi okrogle svinjske kolače.
Lepa vam hvala za mastne dari,
Naj večkrat med letom se to ponovi.
Da pazno Vam varje ljub' sveti Anton
Vso svinjsko družino in tudi njih dom,
Da leta in leta b' še pujske zaklali
In meni od vsac'ga vsaj bedro poslali.
Prav dobro pri krači se lahko živi,
Ker vince po njej mi prav dobro stori,
Če tudi je kislo in malo velja,
Pa k slani klobasi se dobro poda.
Zato pa preljubi tud' Vi natočite,
In celi družini želodce zalijte.

Veselodolski.

V Čikagi bo to leto svetovna razstava, pri kateri bo vse ameriško, to je velikansko. Ravnatelji razstave in inženirji ne gledajo toliko na umetniško lepoto, ampak največ na to, da bo vse kolikor možno velikansko in obširno. Naj iz časnika „Century Magazine“ onenimo par takih ameriških del. Stavba za manufakturne izdelke in svobodne umetnije bo najobširniše poslopje, kar jih je znanih na zemlji. Streha mu bo obok iz stekla in jekla in bo krila 12 hektarov, da bo imelo pod to streho 500.000 ljudi prostora. Za obiskovalce bo posebno zanimivo neko veliko navpično kolo, ki bo v premeru merilo 83 metrov, čigar os bo slonela na dveh stolpih. Na oboju tega kolesa pripeti bodo sedeži, ki bodo vsled svoje teže pri vrtenju kolesa vedno enako doli viseli. Kolo se bo počasi vrtilo na okoli, in vsak radovednež se bo na svojem sedežu polagoma vzdignil do višine 83 metrov, in bo zamogel pregledati ves prostor razstave, in potem se bo spuščal

vse nižje do dna, kjer bo izstopil. Komur pa ta vi-sočina ne bo zadostna, in bo čez razstavní prostor hotel gledati mičigansko jezero, mogel se bo peljati na stolp visok 187 metr. Rečem peljati, ker pre-važala bode radovedneže po zaviti črti gori in doli posebna železnica, ki jo bo gonila električna moč. Drugih izvanrednosti ne omenjamo danes, pripom-

nimo le, da so stroški za razstavo preračunani čez 100 milijonov frankov. Amerikanci se ne bojé za denarje, in za človeško življenje tudi ne posebno, ker do konec lanskega leta dogodilo se je pri po-stavljanju raznih stavb za razstavo že čez 2000 nesreč, med temi je 23 mrličev, drugi pa so več ali manj ranjeni!

Z a o g l a s e

v „Primorskem Listu“ se plačuje po prostoru ali pogodbi. Celoletni veliko popusta.

Anton Jerkič

fotograf v Gorici, v ulici Sv. Klare št. 5.

Edini slovenski fotograf priporoča se sl. občinstvu, osobito preč. duhovščini v mestu in na deželi, da bi ga podpirali v njegovem podjetju. Izdeluje vsa v fotografično stroko spada-joča dela strogo natančne in elegantne oblike. Za delo jamči. — Zaloga zanimivih stereoskop-tičnih obzorov od Gorice in okolice. — Cena posameznim 50 kr., 12tim pa samo 4 glđ.

Anton Urbančič

G o r i c a

trgovec s tkanino in drobnino naznanja, da je preselil svojo trgovino iz Gosposke ulice v

Raštel št. 20.

Priporoča se v novem prostoru vsem svojim dosedanjim odjemnikom ter se nadeja, da ga bodo blagovoljno podpirali tudi oni, ki jim je bilo popred nepriročno.

Najnižje cene! — Bogata zaloga!

G. Likar

trgovec, G O R I C A. Semeniška ulica 10.

Spominke

prvega sv. obhajila

za v okvir ali v mašne knjige priporoča gorenji po najnižjih cenah.

„Svoji k svojim!“ Priporočamo ga preč. duhovščini.

Svoji k svojim!

Čebelno-voščene sveče!

J. KOPAČ

Solkanska cesta št. 9 v Gorici

Sveče iz pravega čebelnega voska izdelujem in prodajam po 2 glđ. 45 kr. kilo.

Za pristnost sveč pod mojo postavno proto-kolovano znamko, zagotavljam popolno jamstvo. Kdor drugače dokaže, dobi vsako odvzeto naročilo brezplačno in po vrhu še 100 glđ. nagrade.

Priporoča se čč. duhovščini in č. cerkve. oskrbništvom!

Čebelno-voščene sveče!

Vozni red železnice.

Iz Trsta odide dop. popol. 8	Postni vlak dop. 9 popol. 435	Mešani vlak zvečer ob 8 10
Iz Brezovlaka ob 8 15	Postni vlak dop. 9 popol. 435	Mešani vlak zvečer ob 8 10
pride na Na-brežino ob 8 47	dopol. ob 9 40 popol. 5 13	zvečer ob 9 uri 11 min.
pride v Gorico ob 10 03	dopol. ob 11 18 popol. 6 37	zvečer ob 12 uri 16 min.
Iz Gorice odide dop. popol. ob 7 15 7 10	Postni vlak dop. 9 22 popol. 5 15	Mešani vlak zjutraj ob 4 47
pride na Na-brežino ob 8 15	dopol. ob 10 38 popol. 6 41	zjutraj ob 6 uri 23 min.
pride v Trst ob 9 25	dopol. ob 11 18 popol. 7 36	zjutraj ob 7 uri 28 min.